

Перенесемося у 3 березня 2022 року. З початку повномасштабного вторгнення росії пройшов рівно один тиждень, Верховна Рада зібралася на засідання, на якому вперше ухвалюватиме закони в умовах воєнного стану. Однією з перших проблем, які вона хоче розв'язати, є «мародерство», або те, що парламентарі під цим терміном розуміли. А розуміли вони під цим терміном крадіжки, грабежі, розбій, вимагання, вчинені в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Тоді уява могла малювати картину банд злочинців, які виносять майно з чужих будинків, власники яких втікають від бойових дій. Що потрібно зробити, щоб не допустити такої ситуації? Парламентарі використали перевірений часом та їхньою уваю козир — посилити відповідальність. Тому 3 березня зареєстрували, проаналізували та ухвалили закон **№ 2117-IX**. І **привіняли** будь-яку крадіжку «в умовах воєнного стану» до тяжкого злочину.

Чи зупинило таке рішення крадіжки в умовах воєнного стану? Ні. Зате воно **створило** виключну правову проблему, яку не змогла розв'язати Велика Палата Верховного Суду, а також ускладнило тлумачення нових норм у судах. Сам факт розгляду багатьох справ про крадіжки в умовах воєнного стану свідчить, що такі правопорушення все ж вчиняли, хоч Верховна Рада посилала за них відповідальність.

До того ж саме визначення «мародерство» було некоректним. У міжнародному праві воно означає крадіжку майна на полі бою, зокрема у поранених чи загиблих. Власне, те саме воно означає й у Кримінальному кодексі України. Хоча це не завадило законотворцям назвати мародерством звичайні правопорушення, вчинені будь-де на території України.

Читайте також: **Аналіз: Що українцям пропонує Зеленський в новому законопроекті щодо повернення незалежності НАБУ і САП?**

Чому формула «завжди батіг» не працює?

«Більше покарань — менше порушень» звучить просто і привабливо, але не працює на практиці. Звісно, держава не може роздавати одні «пряники», за небажану поведінку має бути покарання. Але лише в такий спосіб всі проблеми розв'язати неможливо. Натомість можна досягти протилежного ефекту — погіршити ситуацію або посилити навантаження на систему правопорядку і суди. Втім, це не дуже хвилює законотворців. Комітет з питань правоохоронної діяльності **стабільно входить** у топ-3 найбільш завантажених комітетів Верховної Ради України. Народні депутати від сесії до сесії методично та невпинно змагаються у тому, хто придумає нові покарання. Чи дозволяють ці покарання розв'язати суспільні проблеми? Питання риторичне.

Чи допоможе законопроект № 13452 розв'язати проблеми, які він має розв'язати?

Військові в цьому **сумніваються** — замість розв'язання проблеми, вони ймовірно **«просто більше будуть уходити в СЗЧ»**. За самовільне залишення частини (СЗЧ) передбачена відповідальність, втім понад **200 тисяч справ свідчать**, що одне лише покарання не може ефективно йому запобігти.

Приказка про «батіг та пряник» не є унікальною. Наприклад, у Великій Британії більш поширена ідіома про «палицю та моркву» (stick and carrot). Так само Україна не є унікальною у своїх спробах вплинути на суспільство. Інші держави теж намагаються впливати на суспільство різними методами. Намагаючись це зробити, вони залишили формулу «завжди батіг» далеко позаду. Там, де Україна за будь-якої нагоди вносить зміни до законів, Єврокомісія **пропонує** широкий набір інструментів для впливу на суспільну поведінку, об'єднаних у 4 групи (кожна з яких містить перелік конкретних інструментів):

1. «жорсткі» зобов'язувальні правила;
2. «м'яке» регулювання;
3. освіта та інформування;
4. економічні інструменти.

Там, де Україна робить надшвидкий аналіз за день, Єврокомісія може декілька місяців вивчати проблему, обираючи найбільш виважений, раціональний, ефективний варіант її розв'язання.

Там, де Україна використовує «завжди батіг», Єврокомісія може думати про зміну середовища, організаційної моделі, структури управління, культури, поєднання санкцій зі стимулами тощо.

Це не означає, що в ЄС ніколи не застосовують «батіги», «палиці», санкції та покарання. Вони це роблять. Але лише після того, як визначать (в результаті ретельного аналізу та широких консультацій), що всі інші способи розв'язання проблеми не спрацюють, і лише законодавчі зміни зі встановлення санкцій за небажану поведінку можуть виправити ситуацію.

Читайте також: **"Слуги народу" разом з ОПЗЖ розпочали нову атаку на антикорупційну систему та правосуддя**

Чи знайдеться «морква» у Верховній Раді?

Україна рухається до ЄС. Верховна Рада України відіграє на цьому шляху одну з ключових ролей. І нова, чотирнадцята сесія роботи українського Парламенту може зробити нас ще ближчими до Європейського Союзу. Однак ратифікація ще кількох технічних регламентів або однакового маркування продукції не дозволить Україні

статі повноцінною частиною ЄС. Важливим аспектом нашого розвитку має бути зміна логіки розв'язання суспільних проблем. Європейський Союз не побудований за допомогою самих лише батогів.

Читайте також: **Євроінтеграційний підсумок: що «забули» виправити в законі Зеленського після атаки влади на САП та НАБУ**

Можливо, українські законотворці хочуть створити враження «сильної руки», яка, тримаючи «батіг», тримає все під контролем. Або ж парламентарі продовжують робити це неусвідомлено та інерційно, застосовуючи одні лише санкції та покарання, оскільки їм важко уявити інші способи розв'язання проблем. Але нова сесія Верховної Ради дає новий шанс змінити способи впливу на суспільство. Або ж — залишитися заручником власного «батога».

—
Володимир Скрипець, керівник аналітичного відділу Лабораторії законодавчих ініціатив; опубліковано у виданні ЛЗІ

Читайте також:

- **Нардеп ОПЗЖ Мамка (очевидний агент ФСБ) намагається поховати справу "Роттердам+" - ЦПК**
- **Суркіс, Львовчкін, Мамка, Мамоян: список нардепів - ворогів народу України, які не підтримали заборону РПЦ**
- **200 тисяч гривень пенсії для прокурорів з кишень простих українців**
- **Хто сумує за зрадником Портновим? Офіс Президента, Бужанський, Петров та інші**
- **Вата в Раді. Фанат СРСР та борець із декомунізацією "слуга (чийого?) народу" Бужанський**
- **Дубінський, Бужанський та Гетманцев поширювали дописи проросійських каналів у Telegram - Рух ЧЕСНО**
- **Ветеран Олег Симороз: Зеленський має вибачитися перед народом**
- **І за ними прийдуть. Хто і як реалізовував спецоперацію по знищенню НАБУ і САП**

Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

||

|
НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com